

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Вадиму КОБЯКОВУ

request-140761-

@■■■

Шановний Вадиме Євгенійовичу!

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш запит на отримання публічної інформації від 27.01.2025, який надійшов до Мін'юсту листом Секретаріату Кабінету Міністрів України від 30.01.2025 № 2589/0/2-25, стосовно надання інформації про позови держави Україна до держави російська федерація про стягнення майнової шкоди та в межах компетенції повідомляє таке.

Завдання щодо здійснення захисту прав та інтересів України під час вирішення міжнародних спорів за участю України та інших суб'єктів міжнародного права покладено на Міністерство закордонних справ України (підпункт 22 пункту 4 Положення про Міністерство закордонних справ України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 281).

В межах повноважень Мін'юсту зазначаємо, що у своїй діяльності Мін'юст керується Конституцією України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, зокрема Положенням про Міністерство юстиції України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228 (далі – Положення) та Порядком здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України і заяв, пов'язаних із відшкодуванням шкоди, завданої внаслідок міжнародного збройного конфлікту на території України, затвердженим Указом Президента України від 25.06.2002 № 581/2002.

Відповідно до змісту підпункту 4 пункту 3 та підпункту 57 пункту 4 Положення, Мін'юст здійснює захист інтересів України у Європейському суді з прав людини (далі - ЄСПЛ), а також забезпечує представництво інтересів держави, Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, його посадових осіб в закордонних юрисдикційних органах під час урегулювання спорів та розгляду справ за участю іноземного суб'єкта та України.

У зв'язку з агресією РФ проти України, що має своїм наслідком масові порушення прав людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь, тимчасово

СЕРІАЛІЗОВАНО
Міністерство юстиції України
№ 25006/42-0-25/12.3.2 від 07.02.2025
Підписувач: Богдан Іван Володимирович
Серійний номер: 387567105294AF9704000000F1A4F00F0507D01
Дієвий з 12.06.2024 11:48:55 по 12.06.2026 11:48:55

окупованій території Донецької та Луганської областей з 2014 року, а також інших територіях України, де наразі рф здійснюється військова агресія, Урядом України, на підставі статті 33 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі - Конвенція), з 2014 року було подано до ЄСПЛ низку позовів проти уряду російської федерації.

Станом на лютий 2025 року у провадженні ЄСПЛ перебуває 4 міждержавні справи України проти росії, а саме:

- «Україна проти Росії (щодо Криму)» за заявами №№ 20958/14 та 38334/18, яка стосується порушень прав людини на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополь, а також щодо політичних в'язнів (стадія розгляду ЄСПЛ щодо справедливої сатисфакції);

- «Україна та Нідерланди проти Росії» за заявами №№ 8019/16, 43800/14, 28525/20 та 11055/22, яка стосується порушень прав людини на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей з 2014 року та в ході повномасштабного вторгнення росії на територію України (стадія розгляду ЄСПЛ щодо прийнятності та суті);

- «Україна проти Росії (VIII)» за заявою № 55855/18 щодо незаконного захоплення українських моряків у районі Керченської протоки 25.11.2018 (стадія розгляду ЄСПЛ щодо прийнятності та суті);

- «Україна проти Росії (IX)» за заявою № 10691/21 щодо організації росією політичних вбивств (стадія розгляду ЄСПЛ щодо прийнятності).

Звертаємо увагу, що міждержавні справи Уряду України проти російської федерації у ЄСПЛ стосуються скарг на існування «адміністративної практики» порушень з боку росії прав та свобод, гарантованих Конвенцією (зокрема статті 1 (Захист права власності) Першого протоколу до Конвенції), тобто охоплюють приклади системних, повторюваних та триваючих порушень, та не представляють інтереси окремих фізичних чи юридичних осіб.

Відповідно до статті 41 Конвенції та Правила 60 Регламенту ЄСПЛ скарги щодо суми втраченого майна подаються на етапі сатисфакції після визнання ЄСПЛ справи прийнятною та встановлення відповідних порушень за результатами розгляду справи по суті. У зв'язку з цим повідомляємо, що суму збитків, завданих російською федерацією, буде заявлено на стадії вирішення ЄСПЛ питання щодо справедливої сатисфакції.

Додатково інформуємо, що відповідно до Резолюції CM/Res(2022)2, затвердженої Комітетом міністрів Ради Європи 16.03.2022, російську федерацію було виключено зі складу Ради Європи. У зв'язку із таким рішенням російська федерація не є стороною Конвенції з 16.09.2022. Окремо звертаємо увагу, що відповідно до рішення ЄСПЛ щодо наслідків припинення членства російської федерації у Раді Європи згідно зі статтею 58 Конвенції, ЄСПЛ розглядатиме скарги, спрямовані проти російської федерації щодо дій або бездіяльності, які можуть становити порушення Конвенції, за умови, що стверджені порушення відбулися до 16.09.2022.

Наразі Міністерством юстиції продовжується робота щодо супроводження міждержавних справ України проти росії, які перебувають на розгляді ЄСПЛ. Додатково повідомляємо, що інформація щодо міждержавних справ, зокрема України проти росії, які перебувають на розгляді ЄСПЛ, також доступна на сайті ЄСПЛ за посиланням: <https://www.echr.coe.int/inter-state-applications>.

Додатково повідомляємо, що Україна разом з міжнародними партнерами працює над створенням міжнародного компенсаційного механізму, в межах якого будуть відшкодовані збитки, втрати та шкода, завдані агресією російської федерації проти України.

У травні 2023 року під егідою Ради Європи було створено перший компонент міжнародного компенсаційного механізму – Реєстр збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України (далі – Реєстр збитків). 02.04.2024 він почав приймати перші заяви про відшкодування збитків, втрат та шкоди. Наразі подання заяв доступне за двома категоріями: А2.1 «Смерть близького члена сім'ї» та А3.1 «Пошкодження або знищення житлового нерухомого майна». Загалом буде відкрито понад 40 категорій заяв.

Серед категорій заяв, які можуть бути внесені до Реєстру збитків, передбачено, зокрема, категорію В3.1 «Екологічна шкода» та В3.2 «Виснаження або шкода природним ресурсам». Форми та правила подання заяв за цими категоріями наразі розробляються і згодом мають бути затверджені Конференцією Учасників Реєстру збитків.

Важливо зауважити, що відповідно до Правил подання, обробки та внесення заяв до Реєстру збитків при ухваленні рішень про внесення заяв до Реєстру збитків Рада Реєстру збитків може брати до уваги рішення або постанови національних або міжнародних судів, трибуналів та інших судових органів з урахуванням мандату Реєстру збитків, але не є зобов'язаною враховувати такі рішення або постанови.

Слід також зазначити, що Реєстр збитків не має жодних повноважень щодо встановлення будь-яких виплат чи компенсацій. Такими повноваженнями буде наділений другий елемент міжнародного компенсаційного механізму – Комісія з розгляду заяв, над створенням якої Україна наразі активно працює з міжнародними партнерами. Зауважимо, що ця комісія не буде судовою інституцією, вона працюватиме як адміністративний орган.

На офіційному вебсайті Мін'юсту доступна уся актуальна інформація про створення міжнародного компенсаційного механізму та діяльність Реєстру збитків за посиланням: https://minjust.gov.ua/ndd/international_register_of_damage. З більш детальною інформацією можна ознайомитися на вебсайті Реєстру збитків за посиланням: <https://rd4u.coe.int/uk/home>.

Заступник Міністра

Інна БОГАТИХ